

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Šnejdrovou, Ph.D., v právní věci žalobkyně **E. U.**, trvale bytem v S., B. L. 143/21, adresa pro doručování: L., J. S. 50, zastoupené Mgr. Petrou Komárovou, advokátkou se sídlem v Prostějově, Šlikova 874/20, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 8. 2014, č. j. X, **o nároku na invalidní důchod,**

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se včas podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty její námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 7. 2014, jímž jí byl od

12. 5. 2014 zvýšen invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně v částce 8.254 Kč měsíčně.

Žalobkyně nesouhlasí s vypočtenou výší invalidního důchodu, neboť ve vypočtené výši procentní výměry invalidního důchodu toliko z invalidního důchodu I. stupně není zohledněna skutečnost, že žalobkyně v době od 1. 2. 1999, kdy jí byl přiznán částečný invalidní důchod, dalších 14 let v době od roku 1999 až 2013 byla zaměstnána nebo pracovala jako osoba samostatně výdělečně činná a odváděla povinné odvody. Žalovaná nijak nezohlednila příjem žalobkyně při výpočtu invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně, pouze dopočetla dobu pojištění. Pokud by byl zohledněn skutečný příjem žalobkyně, byla by vypočtená procentní výměra podstatně vyšší, než při způsobu výpočtu provedeném žalovanou. V některých letech žalobkyně z důvodu příjmu invalidní důchod nepobírala vůbec, cítí se tak být znevýhodněna oproti osobě, která příjem neměla a invalidní důchod pobírala. Žalobkyně se domnívá, že zákon o důchodovém pojištění obsahuje mezeru, neboť neřeší otázku změny stupně invalidity a výpočet procentní části invalidního důchodu ve vztahu k invalidnímu důchodci, který mimo pobírání invalidního důchodu současně pobíral příjem, a proto je na místě přistoupit k analogii ve vztahu k § 34 zákona o důchodovém pojištění, a to za období, kdy žalobkyně invalidní důchod nepobírala vůbec, ačkoliv jí byl přiznán. Jen tak dle jejího názoru může být výklad zákona spravedlivý, morální a odpovídající všem zjištěným skutečnostem.

Žalovaná považuje žalobu za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí. Žalovaná k žalobě uvedla, že v případě žalobkyně nelze postupovat jinak a stanovit výši jejího invalidního důchodu dle ustanovení § 41 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť toto zákonné ustanovení dopadá pouze na nově přiznávané důchody, stane-li se pojištěnec invalidním. Pokud již pojištěnec pobírá invalidní důchod, je v případě změny stupně invalidity výše důchodu stanovena dle ustanovení § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění. Požadavku žalobkyně nelze vyhovět, neboť jí navrhovaný postup nemá oporu v zákoně. Ustanovení § 34 zákona o důchodovém pojištění nelze aplikovat na výpočet výše invalidního důchodu, neboť toto ustanovení upravuje pouze výši starobních důchodů a na invalidní důchody nedopadá.

Ze správního spisu soud zjistil, že od 1. 2. 1999 přiznala žalovaná žalobkyni částečný invalidní důchod. Žalovaná v mezidobí opakovaně rozhodla o nevyplácení invalidního důchodu žalobkyni, neboť její průměrný měsíční příjem z výdělečné činnosti v předchozím kalendářním roce přesahoval 80% srovnatelného vyměřovacího základu.

Dne 18. 4. 2014 žalobkyně požádala o změnu výše invalidního důchodu. Na základě této žádosti byl dne 20. 5. 2014 zpracován posudek o invaliditě žalobkyně se závěrem, že u žalobkyně došlo ke dni 12. 5. 2014 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ke změně stupně invalidity z důvodu poklesu její pracovní schopnosti o 70 %. Následně bylo dne 8. 7. 2014 rozhodnuto Českou správou sociálního zabezpečení tak, že žalobkyni se od 12. 5. 2014 zvyšuje invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, jeho výše činí 8.254 Kč měsíčně. Výše invalidního důchodu byla stanovena na základě ustanovení § 39 odst. 2, § 41 odst. 2 a 3, čl. II bodu 3 zákona

č. 220/2011 Sb. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, v nichž uvedla, že nesouhlasí s výpočtem důchodu z invalidního důchodu I. stupně, neboť v jeho výši není zohledněna skutečnost, že od února 1999 odpracovala dalších 14 let.

Žalovaná dne 15. 8. 2014 rozhodla tak, jak je výše uvedeno. V odůvodnění se ztotožnila se závěry obsaženými v předchozím rozhodnutí, k nimž doplnila, že pro výši procentní výměry invalidního důchodu se procentní sazbou hodnotí každý celý rok doby pojištění získané do data vzniku invalidity. Vzhledem k tomu, že invalidita účastnice řízení vznikla dne 1. 2. 1999, jak vyplývá z posudku o invaliditě ze dne 23. 2. 1999, byla účastnici řízení při výpočtu výše částečného invalidního důchodu, resp. invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně přiznaného od 1. 2. 1999 započtena doba pojištění získaná do 31. 1. 1999. Dále se ve smyslu § 41 odst. 4 a 5 zákona o důchodovém pojištění pro výši procentní výměry invalidního důchodu jako doba pojištění započítává i tzv. dopočtená doba, tedy doba ode dne vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku, přičemž u žen se bere v úvahu důchodový věk stanovený pro ženy, které nevychovaly žádné dítě. Důchodový věk ženy narozené 9. 2. 1958, která nevychovala žádné dítě, činí dle § 32 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném ke dni 1. 2. 1999 61 let. Žalobkyni byla z tohoto důvodu započtena tzv. dopočtená doba od 1. 2. 1999 do 8. 2. 2019, tj. do dosažení věku 61 let. Touto dopočtenou dobou je namítané období let 1999-2013 pokryto, jak je uvedeno v osobním listu důchodového pojištění ze dne 20. 5. 1999. Při změně stupně invalidity žalobkyně z prvního na třetí stupeň ke dni 12. 5. 2014 byl pak proveden přepočet výše invalidního důchodu v souladu s výše citovaným ustanovením § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejmeně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Podle ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, výše základní výměry invalidního důchodu činí 9 % průměrné mzdy měsíčně.

Podle odstavce dvě tohoto ustanovení výše procentní výměry invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění

a) 0,5 % výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně,

b) 0,75 % výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně,

c) 1,5 % výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně;

ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé a třetí a § 34 odst. 1 věty třetí platí zde obdobně.

Podle odstavce tři tohoto ustanovení při změně stupně invalidity se nově stanoví výše invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně

invalidity. Nová výše procentní výměry invalidního důchodu se stanoví jako součin procentní výměry invalidního důchodu, který náležel ke dni, který předchází dni, od něhož došlo ke změně stupně invalidity, a koeficientu, který se vypočte jako podíl procentní sazby výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění uvedené v odstavci 2, která odpovídá novému stupni invalidity, a procentní sazby výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění uvedené v odstavci 2, která odpovídá dosavadnímu stupni invalidity. Koeficient podle věty první se stanoví s přesností na 4 platná desetinná místa.

Podle odstavce čtyři tohoto ustanovení pro výši procentní výměry invalidního důchodu podle odstavce 2 se jako doba pojištění uvedená v § 11 a v § 13 odst. 1 započítává v rozsahu stanoveném v odstavci 5 i dopočtená doba, kterou je doba ode dne vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku uvedeného v § 32; u žen se přitom bere v úvahu důchodový věk stanovený pro ženy, které nevychovaly žádné dítě, a u mužů se bere v úvahu důchodový věk stanovený pro ženy stejného data narození, které nevychovaly žádné dítě. Dopočtená doba se však nezapočítává, jestliže invalidita vznikla následkem úmyslného poškození zdraví, které si pojištěnec způsobil nebo nechal způsobit, nebo poškození zdraví pojištěnce, které vzniklo jako následek jeho úmyslného trestného činu.

Podle odstavce pět písm. a) tohoto ustanovení dopočtená doba se započte plně, je-li období od 18 let věku do vzniku nároku na invalidní důchod kryto dobou českého pojištění nebo vznikla-li invalidita následkem pracovního úrazu anebo doba, která není kryta dobou českého pojištění, je kratší 1 roku, vznikla-li invalidita před 28. rokem věku pojištěnce, 2 let, vznikla-li invalidita od dosažení věku 28 let do 40. roku věku pojištěnce, nebo 3 let, vznikla-li invalidita od dosažení věku 40 let pojištěnce.

Podle čl. II bod 3 zákona č. 220/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, vznikl-li nárok na částečný invalidní důchod před 1. lednem 2010 a při kontrolní lékařské prohlídce konané po roce 2011 je zjištěna invalidita druhého stupně, náleží invalidní důchod v dosavadní výši, a je-li zjištěna invalidita třetího stupně, použije se při stanovení nové výše procentní výměry invalidního důchodu nejvýše koeficientu 2.

Krajský soud uzavírá, že se zcela ztotožňuje s odůvodněním výše výpočtu invalidního důchodu žalobkyně tak, jak jej učinila ve svém rozhodnutí žalovaná, ostatně nesprávnost výpočtu jako takového žalobkyně ani nenamítala.

Žalovaná při výpočtu výše invalidního důchodu vycházela zejména z ustanovení § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, který stanoví postup výpočtu procentní výměry invalidního důchodu při změně stupně invalidity, při zohlednění přechodného ustanovení čl. II bod 3 zákona č. 220/2011 Sb., neboť žalobkyni vznikl nárok na částečný invalidní důchod před 1. lednem 2010. Výše procentní výměry invalidního důchodu žalobkyně tak byla zcela správně stanovena součinem výše procentní výměry invalidního důchodu žalobkyně k 11. 5. 2014, což je den, který předchází dni, od něhož došlo ke změně stupně invalidity (2.957 Kč), a koeficientu ve výši „2“. Základní výměra invalidního důchodu činila v době

rozhodnutí dle ustanovení § 41 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění částku 2.340 Kč, tato je stejná pro všechny pojištěnce, neboť její výše je zákonem stanovena jako 9% průměrné mzdy měsíčně.

Žalobkyně se žalobou domáhá spravedlivého výpočtu svého invalidního důchodu, neboť se domnívá, že vzhledem ke skutečnosti, že v letech 1999 až 2013 pracovala a přispívala pravidelnými odvody na důchodové pojištění, má nyní při změně stupně invalidity nárok na vyšší invalidní důchod, než jaký jí byl vyměřen. Poukazuje na mezeru v zákoně.

Za situace, kdy zákon obsahuje konkrétní úpravu výpočtu výše procentní výměry invalidního důchodu v případě změny stupně invalidity, nelze mluvit o mezeře v zákoně pouze z toho důvodu, že dle žalobkyně zákon nezohledňuje všechna hlediska tak, jak by dle jejího názoru bylo spravedlivé. V důchodovém systému České republiky se uplatňuje princip sociální solidarity, nikoli princip spravedlnosti či zásluhovosti, tento se uplatňuje pouze v omezeném rozsahu. V důsledku tohoto principu jsou důchody občanů s nižšími příjmy, v porovnání s jejich dosahovaným příjmem a odvody na pojistném v produktivním věku, vysoké. Naproti tomu občanů s vyššími příjmy nízké. Uplatňuje se dále např. solidarita pracujících občanů, kteří odvádějí prostředky do tohoto systému, s občany v postproduktivním věku, kteří z něj čerpají a kteří nepochybně neodváděli do důchodového systému odvody v dnešní výši, nebo solidarita zdravých s nepracujícími ze zdravotních důvodů. Konečně stupně invalidity jsou odstupňovány dle míry poklesu pracovní schopnosti osoby a úměrně tomu je stanovena výše invalidních důchodů, tedy zákon předpokládá, že osoby, u nichž je určitá míra pracovní schopnosti zachována (I. a II. stupeň invalidity), mají možnost zapojit se do pracovního procesu, tedy jsou schopny dosáhnout určitého příjmu. Snížená míra jejich pracovní schopnosti a tím i možný nižší výdělek je jím kompenzován právě případným invalidním důchodem v té které výši. Na tomto nemění ničeho ani fakt, že žalobkyni v některých letech nebyl invalidní důchod podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění účinném do 31. 1. 2006 vůbec vyplácen, neboť její průměrný měsíční příjem z výdělečné činnosti v předchozím kalendářním roce přesahoval 80% srovnatelného vyměřovacího základu. V tomto případě nedošlo k odnětí invalidního důchodu z důvodu zlepšení zdravotního stavu žalobkyně, bylo toliko rozhodnuto o jeho nevyplácení, žalobkyně byla i nadále částečně invalidní. Skutečnost, že dle žalobkyně je výše jejího důchodu vypočtena nespravedlivě, neboť není zohledněn její příjem dosažený v době po vzniku invalidity, nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí žalované za situace, kdy tato postupovala při výpočtu invalidního důchodu v souladu se zákonem.

Krajský soud proto shledal žalobu nedůvodnou a podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.

Soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla úspěšná a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s. a § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. v plat.znění).

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů

ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotovení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnuto doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 11. února 2015

Za správnost vyhotovení:
Ing. Petra Rýparová

JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně